

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 10—
Pol leta . . . 5—
Četiri leta . . . 250
Mesečno . . . 1—
Dunaj Avstrije: ---
Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
— 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računajo po 12 vinar
od 6 redne petlitvete; pri
večkratnih oznanilih velja
popust. —
„Straža“ izhaja v pe-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Moroška ulica 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11. 12. ure popoldne.

Vabilo na naročbo.

Danes smo priložili položnice vsem cenjenim naročnikom, da nam morejo poslati naročnino za prihodnje leto. Storili smo to zato tako zgodaj, ker imamo v upravnistvu koncem decembra velikansko dela. Prosimo toraj cenjene naročnike, naj se zdale začnejo posilati naročnino za leto 1918 raditega, da se nam ravno ob novem letu ne bo delo v upravnistvu preveč kupčilo.

Ako ima kdo naročnino že naprej plačano za l. 1918, naj danes priloženo položnico shrani za pozneje.

Položnice se naj natančno izpolnijo. Kdor je list dobival že dozdej, naj napiše na vrhu nad besedo „Položnica“ besede: **Star naročnik**, in naj zraven pristavi številko, ki jo najde na ovitku, pod katerim se mu list pošilja, kdor pa lista ni dobival, pa naj na ravno istem mestu napiše besede: **Nov naročnik**. Ako se bodo cenjeni naročniki tega strogo držali, potem pri dopošiljanju lista ne bo pomota.

Draginja vedno bolj raste. Podražil se je namreč papir za 600%, barva za 400%, surovo olje za 300%, masaza valjarje celo za 1000%, kurjava za 500% i. t. d. Prisiljeni smo zato za prihodnje leto zvišati naročnino Straže. Za l. 1918 bo toraj stala Straža celoletno K 12—; polletno K 6—; četrletno K 3— in mesečno K 120.

Cenjene naročnike vljudno prosimo, da nam ostanejo zvesti ter nam pridobivajo še novih naročnikov, da se naše vrste podvojijo.

Mi pa obljubimo, da bomo ostali zvesti svojim načelom in bomo z vso odločnostjo branili pravice slovenskega ljudstva zoper vse njegove sovražnike, dokler ne dosežemo srečne in proste jugoslovanske države, v kateri bo prost Slovenec sam svoj gospodar!

Vse pri starem.

Izbrisati se bodo morale iz knjig znane krilate besede starega Cicérona, da je zgodovina učiteljica življenja. V Avstriji se nismo nič naučili iz stoletne zgodovine, nič iz dolge vrste državno pretresujočih in silelečih znotranjih bojov od začetka ustave, tudi iz strašne svetovne vojne se nismo nič naučili. Polovičarstvo pa kričeče nasprotje med teorijo in prakso je že zastarela pregreha avstrijskih vlad, nesložnost in bizantinsko hlapčevstvo pa zastopnikov slovenskih narodov.

„Mi pa ostanemo, kakor smo bili!“ To nam kaže najnovejši dogodki, združeni z imeni Seidler, Susteršič, Stadler.

Seidler je na široka usta povedal, da vlada ne mara imeti enakopravnih in zadovoljnih narodov, marveč tu gospode, tam sužnje. „Enotnost“ države bodi zahteva, da ostane vse pri starem. Kolikor besed, toliko hinavščine. Ta enotnost se povdarja le nasproti Čehom in Jugoslovanom.

Tudi l. 1848 se je ob nastopu mladega vladarja v prvem oklicu na narode povdarjala enotnost avstrijske države in v skrbi za to „enotnost“ se je vpeljal absolutizem. Čelji in Jugoslovani so l. 1848 kar prekipevali avstrijskega domoljubja, Čeh Palacky je dal temu mišljenju izraz v besedah: Če bi Avstrije ne bilo, mi bi jo ustvarili. Nemce je srce vleklo v Frankfurt, Italijani in Madžari so se pobunili, slednji so odstavili celo dinastijo. A „enotnosti“ države — naenkrat l. 1867 ni bilo nič na poti, ko so razklali „enotno“ državo v dve polovici. Koliko težav je nastalo vsled tega, kažejo huđe krize na Ogrskem. V plačilo „lunaškim“ Hrvatom, ki so l. 1848 največ pomagali, potegniti državni voz iz blata, je bila „nagodba“, ki se na papirju še kaj lepo glasi, v praksi pa je Hrvate izročila na milost in nemilost Madžarom. Iz same „očetovske skrbi“ so jim pošiljali iz Budapešte madžarske emisarje, Khuene in Čuvaje.

Prišlo je l. 1878, naše čete so oslobodile bosansko rajo. Pameten človek bi pričakoval, da bodo že radi „enotnosti“ novi deželi spojili s tistimi deželami, h katerim narodopisno pripadajo: s hrvaškimi deželami. A modri državniki so naenkrat zopet pozabili na „enotnost“ države in so napravili nestvor, „bosanski narod“ in posebno upravno telo. Tako smo naenkrat dobili štiri skupine: Cislitavijo, Ogrsko, Bosno-Hercegovino, pa še Hrvaško in Slavonijo (vsaj

v teoriji). Pa to je vse bilo „v blagor“ države, nič ni škodovalo njeni „enotnosti.“ S časom se rodijo pametne misli. Modre glave so l. 1916 iztuhale, da bi bilo dobro, napraviti še en korak v prid „enotnosti“ države: Galicijo ločiti od Avstrije in napraviti neko stvar — ki bi ne bila ne ptič ne miš — med novim poljskim kraljestvom in med avstrijsko državo, torišče večnih zarot, preprirov in nasilstev med Poljaki in Ukrajinci. Pa to vse ni bilo nevarno „enotnosti“ države! Torej bi že imeli peto skupino! Sedaj pa še usoda Srbije in Črnogore ni odločena. Kaj pa, če okoliščine nanesejo, da se še ti dve deželi priklopi-ta? Pa bomo imeli šesto skupino. To bo lepa „enotnost“!

Ali ni tedaj pametnejše, napraviti enkrat odločen korak, storiti konec barbarskemu tlačanju številno slabjših narodov in spraviti skupaj, kar skupaj gre. Tri skupine: češke dežele, nemške dežele, jugoslovanske dežele s slobodnimi in zadovoljnimi narodi, ki bi jih skupni interesi in oseba vladarjeva vezali med seboj, bi pač bolj varovala enotnost in moč države, kakor skupine, v katerih se narodi med seboj lasajo, drug drugega preklinjajo in gnetejo.

Največji sovražnik državne enotnosti in znotranjega miru je torej vlada sama, ki noče storiti odločnega koraka.

Pa nam Seidler ponuja nasproti slaščico „narodne avtonomije v okviru obstoječih kronovin.“ Pristno starokopitna metoda avstrijske vlade! To bo nekaka paralela k slovitemu § 19. Na papirju se bo zopet krasno bralo par paragrafov o narodni avtonomiji. V dejanju pa bo naprej vladala nemška birokracija in vsiljevala nemški jezik v šole in urade ter šikanirala ljudstvo. Česar pa vlada sama ne bo mogla doseči s svojim uradništvom, to bosta s pomočjo vlade storila „Schulverein“ in „Südmarka“, pa nemški kapital. Vsa ta avtonomija v okviru starih kronovin je le pesek v oči in belež za zunanji svet, ki se naj čudi, kako je Avstrija naenkrat postala zavetišče „slobodnih in enakopravnih“ narodov.

Ta skrb za kronovine! Bilo bi tukaj preobsežno, zasledovati razvoj teh kronovin. Kratko lahko rečemo: kronovine so jako relativne vrednosti, za državo nepotrebne in celo kvarne kot drag upravni aparat in torišče notranjepolitičnih bojov. V veliki večini se niso razvile iz naravnih, narodopisnih in kulturnih razmer, ampak slučajno vsled podedovanja

LISTEK.

Po starih metodah.

Beseda o kritiki.

Nomina odiosa.

Bog vedi, odkod se je vzela naša sloga. Imamo jo kar na dve strani. Pa pravijo, da pripravljata umetnost in znanost pot politiki. Res, plod kulturnega zblíževanja v polpreteklosti je zveza med Jugoslovani. A odkod sloga med strankami in stranicami v slovenskem delu našega naroda?

Da bi ne bilo od zunaj pritiska, bi se pač mi še ne bili našli tako hitro: Dandanes vidimo, da smo razdeljeni in razcepljeni povsod — le hvala Bogu ne v politiki. Prav posebno pa je še vroča kri pri naših znanstvenikih. Kakor hitro bi si drznili pogledati in videti nekoliko drugače kot kdo drugi — lop, že je po meni.

To so stare metode, ko smo pobijali s kolom... Dandanes smo in moramo biti veseli vsakega delavca. Le sprašajmo si vest in našli bomo, da smo jih s takim ravnanjem mnogo pognali v nasprotnikov tabo in se sedaj čudimo jezi janičarjev.

Pred nedavnim smo čitali tak izbruh v eni izmed naših revij. Znano nam je, odkod jez, odkod sovraštvo. Morda je le plačilo in povračilo... A

pri kritikah ni glavno, da se izlije ves žolč: kritika — tudi kritika kritike — bodi stvarna in pravična! Na to imajo pa gledati poleg znanstvenikov samih tudi uredniki.

Nikoli nas ni bilo preveč, sedaj pa že celo ne živimo v izobilju; ne smemo torej ubijati in odbijati, marveč le vabiti in negovati.

Tribun.

Iz dnevnika učitelja — krušnega komisarja.

Priobčil A. Kosi, šolski ravnatelj v Središču.

Kako čisto drugačno lice je dobilo človeško življenje od one dobe sem, ko se je pričela nesrečna vojška. Ako bi n. pr. kdo pred kakimi petimi leti učiteljem prorokoval, da bodo v doglednem času delili karte za dobavo sladkorja, moke, kruha, kave, masti itd. in da bodo celo šolske oblasti mirno gledale, kako se spričo učiteljevega izvenšolskega delovanja zanemarjajo pouk in vzgoja naše mladine, če bi jim prorokoval, da bo postalo vojno delo učitelju glavna, šola pa postranska stvar in briga, tedaj bi takemu proroku bržkone zabrusili v obraz, da je bedak in da je zrel za norišnico. In vendar bi se ne motil ta prerok. Vse je tako prišlo!

V prejšnjih časih me je mati (včasih tudi oče) kakega učenca vprašala, če sem se slučajno z njo sešel, kako se kaj uči in napreduje v šoli njen sinček ali njena hčerkica, a sedaj je prvo vprašanje, ko se snideva, kedaj se bodo delile karte, kedaj bodo dobili v uradnih prodajalnicah moka in sladkor, dokaz, kako zelo je stopila v vojnem času v ospredje skrb za telesno hrano.

Nekdaj je čakala učitelja graja, ako bi dovolil otroku, da sme radi poljskega dela ostati par dni doma, a sedaj ga grajajo, ako ne dovoli tučencem na kmetih v tem oziru dalekosežnih olajšav. Znano mi je, da je naučno ministrstvo neko podrejeno šolsko oblast celo brzojavnim potom opozorilo, naj se ne dela ljudem na to stran težkoč. Kake izpremembe povzroči vendar vojska na vseh koncih in krajih!

Čudno bitje je človek! Kar se s težavo pridobi, po tem včasih najbolj hrepeni, naj si tudi stvari ne rabi. Poznam zakonsko dvojico, ki nikoli ne uživa kave, zato v tej hiši do najnovejših dobe sladkorja niso kupovali. Toda sedaj, ko se vsled vojnih razmer sladkor le težko dobi — kako vam ta gospodinja po sladkorju hrepeni. Ne rabi ga, kupuje ga pa redno vsak mesec, če je le dobiti. V kuhinjski omari ga ima, kakor pravimo, samo „za gledanje.“ Za-

starih feudalcev. S feudalizmom vred spadajo med staro saro.

Za tako avtonomijo „v okviru kronovin“ se more ogrevati le človek, ki svojo osebo stavi nad narodne koristi in upa vsaj nekaj let še prosto paševati v kaki „kronovini“ (n. pr. na Kranjskem).

Sedaj pa Stadlerjev „pa ipak“! Tudi na Hrvaškem so nekateri ljudje vse pozabili, česar bi ne smeli pozabiti, naučili pa se niso ničesar. Živo nam stopa pred oči dogodek iz l. 892. Hrvatsko-slovenski knez Braslav se je blizu sedanjega Vildona niže Gradca združil z nemškim kraljem Arnulfom, zakletim sovražnikom slovanske velikomoravske države. Arnulf je že takrat poklical na pomoč divje madžarske čete. Tako so v lepi slogi Nemci, Hrvatje in Madžari podrli veliko slovansko državo. Posledice so znane vsakomur in jih čutijo Hrvatje sami pravi žig. Ali mislijo tudi sedaj nekatera gospoda posnemati Braslava v njegovem „čisto hrvatskem stališču“, ali morda celo neslavnega Borna v borbi za hrvatsko-slovensko neodvisnost proti frankovskemu nasilju? Čuden slučaj, da čez 1100 let zopet pripravljamo nesrečo ime „Frank“!

Pod gotovim pritiskom se je celo nadbiskup Stadler dal pridobiti za tisto strujo, ki hoče iz hrvaških dežel napraviti neki nestvor, nekaj srednjega med Ogrsko in Avstrijo, kjer bi imeli obe državni polovici svojo besedo, tako bi se rešil ta ljubi, edini zveličavni dualizem, v resnici pa bi se ustvaril le nov vir nezaupanja in preprirov med avstrijsko in ogrsko državo. Pa to nič ne škoduje „enotnosti“ in moči, zakaj glavna stvar ostane. Madžari bodo lahko naprej šarili na Hrvaškem, ob enem pa bi se odprla pota na Balkan „nemški kulturi“. Bratje Hrvatje seveda ne čutijo na svojem životu „blaginje“ vse-nemške kulture, pa jo bodo že čutili. Danes meni, jutri tebi, kličemo kratkovidnim hrvaškim politikom. Nas kot predstražo odmetate, ali mislite, da se bo nemška osvajalnost ustavila ob Sotli?

Ne državna ne naša narodna korist ne nasprotuje ideji jugoslovanske deklaracije, ampak le skrita težnja, da nemštvo in madžarstvo naprej gospoduje in gnete narode. Če potem Evropa kaže s prstom na naše razmere, nismo mi krivi, ampak naši kratkovidni in krivični državniki.

Jeglič — Šusteršič.

Dr. Šusteršič je spekuliral na to, da bo pri svojem uskoštvu iz Jugoslovanskega kluba in pri razboju strankinega edinstva potegnil za seboj tudi ljubljanskega škofa dr. Jegliča in tako utrdil in pomnožil svojo nado, da bo uspel s svojim razdiralnim delom. Njegove nade pa so se razbile ob veliki razumnosti, plemenitemu mišljenju in rodoljubnem čustvovanju ljubljanskega škofa. Škof Jeglič ni Šusteršiču sledil niti za korak. Ostal je v stari Slovenski ljudski stranki, in se postavil odločno proti Šusteršiču in njegovi novi stranki, Slovenski kmečki stranki. Da pa mu nihče ne more očitati, češ, da kot škof ni storil svoje dolžnosti, da bi ohranil v S. L. S. slogo in edinstvo ter preprečil preteči razdor, je v škofijiškem listu objavil okrožnico svoji duhovščini, v kateri razlaga zgodovino razdora v S. L. S. svo-

vest, da je v posesti reči, ki se težko dobi, ta zavest jo osrečuje. Res čudni smo ljudje!

V okrajnem gospodarskem uradu v P. se je oglašil nedavno kmetič ter se pritožil, da mu domača izdajalnica izkaznic za živila noče dati krušnih kart. Ko so mu ondi pojasnili, da on kot posestnik, torej samooskrbovatelj, nima pravice do takih kart, možicelj s tem pojasnilom ni bil zadovoljen. „Krušne izkaznice mi dajte, pa četudi za nje ne dobim ničesar, krušnih kart si želim“, tako je moledoval kmetič. Smeje so mu dali par krušnih izkaznic brez uradnega pečata. Je-li dobil mož na te karte pozneje kaj kruha, mi ni znano.

V šolskih zakonih stoji zapisano, da zahteva šola od učitelja, da je cel mož, to je, da posveti šoli vse svoje moči, a okrajni prehranjevalni komisar mi je nedavno zatrjeval, da je „Kriegsdienstleistung“ za učitelja sedaj glavna stvar, nji mora posvetiti vse svoje moči; poljedelcem, oziroma posestnikom, se zabija dan za dnevom, naj bodo sedaj v vojnem času povsem na svojem mestu, pazijo naj skrbno, da bodo dobro obdelali vsak košček zemlje, skratka: vsak posestnik bodi pri svojih poslih cel mož, ne polovičnjak. Ako je torej učitelj slučajno tudi posestnik, tedaj naj bo isti cel mož v šoli, cel mož v vojnookrbnem delu in cel mož kot gospodar svojega imanja. Saj se pod težo teh dolžnosti mora zgruditi najkrepkejši mož!

je napore, da bi zabranil preteči razkol, in nazadnje po izvršenem razkolu svoje stališče napram stari S. L. S. in novi kmečki stranki. Okrožnica je zelo zanimiva in zato nakratko objavimo njene glavne točke.

Škof povdarja, da se je pričela trajna kriza v S. L. S., odkar je dr. Šusteršič prenehal biti načelnik slovenskega državnozbornskega kluba in odkar je iznenadoma, ne da bi bila stranka kaj vedela, postal deželni glavar. Katoliška inteligenca je prihajala do prepričanja, da politika dr. Šusteršiča ni dovolj narodna in ne demokratična. Posebno ogorčenje pa je izzval dr. Šusteršičev poskus, organizirati proti „Leonovemu starešinstvu“, ki se je nahajalo v rokah Krekovec, novo akademično podporno društvo, ki bi naj služilo seveda njegovim osebnim ciljem. Škof povdarja, da je nasprotstvo proti dr. Šusteršiču narasčalo tudi med delavstvom v organizaciji S. L. S. Dr. Šusteršič si je kot protiutež proti temu nezaupanju dajal izrekat preko organizacij zaupnice od duhovnikov. Škof naglašja, da se je širila vsled tega nevolja zoper duhovnike, in da se je pričel bati, da se bo spremenila v nevoljo zoper katoliško Cerkev in zoper vero sploh. Spoznal je, da njegovo razmerje napram dr. Šusteršiču ne more ostati nespremenjeno in tako je načelniku S. L. S. pojasnil svoje stališče dne 25. oktobra 1941 s posebnim pismom, v katerem pravi:

S. L. S. se cepi na tri dele in sicer od tedna do tedna bolj globoko. Ker je vzrok razcepljevanja nasprotstvo v taktiki in politiki, se škof noče pridružiti nobeni skupini. Posebno očita škof dr. Šusteršiču, da se vedno skriva za hrbet duhovništva, ki naj bi pred narodom nosilo odgovornost za njegovo delovanje, da je zadnja leta popolnoma izločil delovanje izvrševalnega odbora in je zlasti brez njega začel svoječasno akcijo za koncentracijo strank, da snuje novo akademično starešinstvo, ki bi končno utrdilo razdvoj med inteligenco S. L. S., da je absolutist, ki hoče v stranki vse sam odločevati in zahteva brezpogojno zaupanje, da hoče spraviti „Slovenca“ popolnoma v roke svoje osebne politike s tem, da li moralo uredništvo sprejemati vsak članek in vsako notico, ki jo želi Šusteršič objaviti, a na drugi strani pa mu izročati vsak le količjak političen članek v cenzuro. Škof je v tem svojem pismu končno dr. Šusteršiča naprosil, da naj stori vse, da se prepreči končni razdor.

Okrožnica pripoveduje nato, kako je škof tekom poletja in jeseni t. l. opetovano skušal poravnati nasprotstva v S. L. S., kar se je pa redno izjalovilo, ker je dr. Šusteršič bil v odločilnih trenutkih vedno odsoten, končno pa je zavlekel zadnji poskus poravnave z izgovorom, da zahteva natančno obrazložitev stališča opozicije. Ko se mu je tudi v tem ustreglo, pa ga zopet ni bilo v Ljubljani. Škof smatra, da so bili sklepi shoda vodstva S. L. S., ki se je vršil sredi septembra v Ljubljani in kjer se je dal dr. Šusteršič zopet izbrati za načelnika stranke ter določiti za delegacijskega kandidata, smrti udarec za poravnavo.

Akutna kriza je izbruhnila, ko poslanci S. L. S. niso izvolili načelnika stranke za delegata. „Bil mi je položaj jasen. V soboto, dne 17. novembra, sem šel osebno k g. načelniku in sem mu rekel, da je po mojem mnenju vse nadaljne prizadevanje za poravnavo breznažno in brezpredmetno. Ob tej priliki mi je povedal, da je izstopil iz Jugoslovanskega kluba, in da je za četrtek, dne 22. novembra, sklical sestanek izvršilnega odbora stranke. Ves prepaden nisem dosti govoril in žalosten sem odšel domov.“

Škof pripoveduje nadalje, da ga je spreletel strah, ko je zvečer čital v „Slovencu“ znana dr. Šusteršičeva pisma. Kaj bo sedaj? Pisal je dr. Šusteršiču dne 18. novembra pismo, v katerem mu očita, da skuša znova cepiti in razdvajati duhovnike, navaja mnenje nekega neslovenskega državnega poslanca, ki je škofu dejal, da bi moral dr. Šusteršič odložiti svoje mandate, ker je popolnoma izgubil zaupanje svojih tovarišev, ter mu končno predbaciva, da hvali kot razumne in izvrstne le one, ki so brezpogojno za njega, „kakor hitro pa se kdo od Vas obrne ali celo proti Vam nastopi, je za nič, nespameten itd.“

Dr. Šusteršič škofovega pisma ni upošteval. Povzročil je sklepe z dne 22. novembra, ki jih škof imenuje „prežalostne“. Nova kmečka stranka ni potrebna. Sejala bo v katoliški politični stranki razdor, podpihovala strasti, netila nova sovraštva, na veselje in radost narodnih nasprotnikov. Škof pravi dr. Šusteršiču naravnost, da je tako njegovo delo „satanovo delo.“

Duhovništvu naroča škof kot cerkveni vladika: Vzdržimo našo S. L. S., poskrbimo za novo načelnštvo, ostanimo ji zvesti. Obžalujemo vsak odpad k nepotrebnim novi kmečki stranki, ki je ne bomo podpirali. Na shode zoper S. L. S. ne bomo hodili, naše ga ljudstva k shodom ne bomo vodili.

Korošci in jugoslovanska deklaracija.

Celovec, 27. novembra.

Vsak dan najdeš v naših listih kakšno izjavo bodisi občin ali drugih organizacij, bodisi zbranih

duhovnikov, ki izreka solidarnost s poslanci. Iz vseh dežel Slovenije se slišijo veličastne prijave k temu našemu programu, samo Koroška je menda izostala. Vse druge dežele so menda že pokazale svoje mišljenje in to potom ljudstva samega, samo Koroška se noče oglasiti. Kaj pomeni ta molk?

Ali ne mara morebiti izliti svojega sroa v to hrupno navdušenje, ki veje po celem jugu. Kje tiči vzrok? In vendar bi morala ravno Koroška naglasno zavpiti veselja, da je napočil čas njene rešitve.

Očividno je še pešala obrambna sila koroških Slovencev, ker ta obramba ni imela zaslonbe, ker je vlada sproti izpodbijala tla uspešnejšemu boju. Ogroževalno je šolski sistem pomikal jezikovno mejo proti jugu, na drugi strani je pa gospodarska osamljenost Slovencev bila vzrok tega nazadovanja. Dolgo bi ne bilo več šlo po tem načinu, to je vedel že vsak, ki je imel količjak vpogleda v nemško dosledno delovanje.

In sedaj je prišla deklaracija! Prvič se je tako veličastno in mogočno nasproti najvišjim uradnikom priznala tudi Koroška za del jugoslovanskega ozemlja. Tudi koroški živelj mora biti enkrat rešen iz dolge narodnostne borbe, mora biti rešen političnega in gospodarskega suženjstva. Slovenska Koroška je del Jugoslavije in ni je jugoslovanske države brez tega dela Slovencev. Torej konec naj pride vsemu ponižanju, konec vsemu zapostavljanju, konec vsemu suženjskemu zasramovanju, slovenskemu koroškemu ljudstvu naj bo dano zadoščenje, prilika, svoje duševne zmožnosti izrabiti za procvit jugoslovanske kulture. O koroških Slovencih se je od tistih dob govorilo na Dunaju že nešteto krat in iz vseh izjav naših poslancev je vel trden in jeklen načrt, to krivično ustavo enkrat uničiti in ta madež v Avstriji izbrisati. Brez dvoma, mi smo v največji meri prizadeti po tej deklaraciji, ker smo mi bili najbolj potrebni osvobojenja. In kljub temu: v javnosti se nič ne bere kaj o veselju in navdušenju slovenskih Korošcev? Kje so vzroki?

Morda ljudstvo ne razume te misli? Da bi je ne razumelo? Če potapljaajoči razume korist slamnate bilke, da bi mi te misli potem ne razumeli? O tem je list že poročal! Morda te misli ne razume naše razumništvo, naši izobraženci. Ti so to misel nosili seboj skozi srednje šole, skozi visoke šole, to misel namreč: kako svojemu ljudstvu pomagati. Da bi je ne razumelo, ko se je izsolalo v narodnostnem boju, ko je dalo vse svoje duševne moči kot žrtev za rešitev svoje matere. Koroško razumništvo je spoznalo že zdavnaj potrebo skupnosti, zato bi pa naj te najsvetlejšje izjave edinosti ne razumelo? Koroškemu razumništvu je bilo to samoobsebi razumljivo, zato so pred leti že nastopili proti osebam, ki so tudi v slovenski politiki zastopali partikularizem, proti tistim osebam, ki so ravno še le pred dnevi pokazale, kako pošteno so sodili o edinosti in o koristih naše-ga juga. Ne, na ljudstvu ni ležeča krivda o tem molku, ni je iskati pri izobraženstvu, ta krivda se da tolmačiti edino-le v naših razmerah.

Nekaj bo kriva pač brez dvoma malodušnost, ne, rekel bi slabost, ki je legla med vojsko na koroške Slovence. Z vso barbarsko silo so se vrgli na naše pastirje in jih iz golega narodnega sovraštva tirali v zapore — kakor poroča natančno tozadevna interpelacija — naše vodnike so hoteli ukleniti, jim nasproti kroni pritisniti pečat nezvestobe in veleizdajstva na čelo. Po slovenskem delu pa je hotelo nalašč za to vpeljano politično vohunstvo izslediti le senco nezadovoljnosti. Vsak nasprotnik, bodisi še tako malovreden, je bil dobrodošel, če je koga denunciral. Razumljiva je torej plahost, katere se še nismo otresli, ker še ni bilo zadoščenja. To bi bil en vzrok.

Delovanje v društvih se tudi ni mogoče, zato tudi od te strani ni pričakovati načelnih izjav. Še vedno stoje naše organizacije pod vladno cenzuro, ki bi pri zborovanju takoj sumničala druge namene. Sploh pa bi niti dobro ne bilo za te razmere, načeti to vprašanje javno, dokler vlada pri nasprotnikih mnenje, da je dosedaj koroška dežela še povsem le nemška kronovina, kakor se je izjavil občinski odbornik pri odboru seji mesta Celovec. Dokler vlada to spoznanje, bi bilo brezuspešno tudi nekaj samo poizkusiti, ker bi udušili ti naši mogotci vsak poizkus, ki bi kazal ost nemškemu programu.

Občine ne morejo — tudi samoslovenske ne — podati nikakih izjav, ker bi bile takoj od višjih uradov disciplinirane. Deklaracijo smatrajo naši Nemci za izjavo, ki zanika državo, torej vsako priznanje,

vsak poskus pokazati somišljenje, za veleizdajsko početje napram monarhiji. Na Koroški leži še skala nezaupanja, na slovenske Korošce so se vrgli sedaj bolj še kot prej s političnim nadzorstvom.

To so vzroki, ki nam branjajo buditi na dan z veseljem, z velikodušnim „živijo“, ki nam leži vsem na jeziku. Edina pot, katera nam je še odprta, je pot, katero hodi naš list. In naš list stoji začajno za deklaracijo, jo razširja in jo načelno in jedrnatost zastopa.

Pa bo prišel dan, ko se bo oglasila Koroška! Veliko globlje med ljudstvo se je že vtisnila podoba Jugoslavije ob priliki smrti velikega prijatelja Korošcev dr. Kreka. Saj ga poznamo na Koroškem le kot Jugoslavana.

Slovenski Korošci ne zastajamo za drugimi in naša sreča so z našimi poslanci, naši upi z njih delom, naša ljubezen naj jih bodri, naše zaupanje naj jim daje poguma, naše trpljenje naj jih ustavi neizprosne in jeklene, naša hvaležnost naj jim trudi in delo malo odškoduje. Pa bo prišel dan, ko bo ljudska volja, volja do življenja, izbruhnila v veselju, ko bodo stali tik ob drugih na svojih tleh, ko se bo odprla tudi nam cesta v kulturno življenje.

Slovenska Koroška je živa izjava za deklaracijo. S tem, da se je še obdržala, je že pokazala svojo neomajano voljo biti združena, s tem, da danes še eksistira, je že podpisala svojo odrešilno poljo. Če pa ne moremo svetu pokazati pisane resolucije s podpisi, to ni naša krivda, zato pa se podpisujemo z ljubeznijo do voditeljev in do naše matere. Koroški slovenski fantje podpisujejo s krvjo deklaracijo, ker vedo, da dajejo življenje in kri tudi za to, da olajšajo stanje svojega bednega rodu, in naši kmetje jo podpisujejo s sragami na čelu, ko delajo in tvegajo v upanju, da bo naš ljubi vladar te srage poplačal s svobodo. To je naša izjava, to je naša obljuba, to je naša prisega.

Patriotizem avstrijskih Nemcev.

Avstrijski Slovani moramo dan za dnevom poslušati nemška občitanja, da smo veleizdajalec. Zato bo pač dobro, da si enkrat nekoliko ogledamo, kako so sodili Nemci pred par leti o avstrijskem patriotizmu naših Nemcev. V položaju smo, da moremo navesti kot pričo moža, ki ga naši Nemci časte kakor kakega pol-Boga: Peter Rosegger-ja. Ta znani nemški pisatelj piše v 34. letniku „Heimgartena“ na straneh 302-3:

„Es geschieht oft, dass mich Norddeutsche besuchen, was mir immer angenehm ist. Ganz besonders in diesem Jahre. Man hat ja seine eigennützigen Regungen. Ich suche sie zu interessieren für unsere Schutzstiftung. Da gehen sie auch gerne darauf ein und sie sehen die Gefahr, für die so viele in unserem Lande blind sind. Sie ermutigen uns, sie möchten uns gerne helfen, sie freuen sich, wenn sie sehen, wie tapfer stellenweise für unsere deutsche Stellung und Kultur gestritten wird. Nur eines gefällt ihnen nicht an uns Deutschösterreichern, und das sagen sie immer und Leute verschiedenster Lebensstellungen sagen: Zu wenig österreichischen Patriotismus, zu wenig Liebe zur Dynastie hätten wir.“

(Slovenski: Dogaja se pogostoma, da me obiščejo severni Nemci, kar mi je vedno ljubo. Posebno to leto. Človek ima tudi svoje sebične nagone. Prizadevam si, da bi jih zainteresiral za našo obrambno zbirko. Tu se oni tudi radi odzovejo in priznajo nevarnost, za katero so toliki v naši deželi slepi. Oni nam dajejo poguma, oni nam bi radi pomagali, oni se veselijo, ako vidijo, kako hrabro se mestoma bori za naš nemški položaj in kulturo. Samo eno jim ne dopade na nas avstrijskih Nemcih in to pravijo vedno in ljudje različnih življenjskih položajev: Da imamo premalo avstrijskega patriotizma, premalo ljubezni do dinastije.)

Tu imamo torej nemško-avstrijski patriotizem v nemški luči. Napram nam Slovanom se naši Nemci postavljajo kot edine avstrijske patrijote, dočim razkrivajo svojim bratom iz rajha svoje po „odrešenju“ hrepeneče srce in to delajo na način, da se rajhovcem samim gabi, kar se prav jasno vidi iz gori navedenih Roseggerjevih besed. Nam sicer to ni prav nič novega, ker smo že davno znali, da se drže avstrijski Nemci načela: „Ako ne gre po naše, ako nam ne puste, da ostanemo še nadalje Herrenvolk,

ako nismo mi edini gospodarji v Avstriji, naj pa vse skupaj vrag vzame.“ Vendar pa nam se je zdelo potrebno, da opozorimo pred vsem naše poslance na to klasično pričo nemškega patriotizma. Rosegger je sicer vso stvar povedal precej na rahlo, a vendar razločno dovolj.

Avstrijski škofje o abstinenci in gibanju.

Na zborovanju avstrijskih škofov, ki se je vršilo od 6. do 13. novembra t. l. na Dunaju, je bila sklenjena sledeča izjava:

„Napram modernemu abstinenci in gibanju zavzemajo avstrijski škofje to-le temeljno stališče:

1. Takozvano alkoholno vprašanje, t. j. vprašanje o dovoljenem zavzemanju opojnih pijač, ki vsebujejo alkohol, je v prvi vrsti versko-pravno vprašanje, ne higijensko ali gospodarsko-socialno. Merodajno za rešitev tega vprašanja vsled tega ni na prvem mestu dozdevni rezultat znanosti z geslom: „Alkohol je strup“, ki je v svojih zadnjih posledicah naperjeno proti dogmi zakramenta sv. Rešnjega Telesa. Temveč predvsem je merodajno nespremenljivo naziranje Cerkve v preteklosti in sedanjosti, katero se kaže v stalnem cerkvenem nauku in v praksi, ki ni nikdar prepovedala zmernega uživanja opojnih pijač, kakor tudi v izročnem, s tem popolnoma soglasujočem nauku starejšega in novejšega bogoslovja. Avtoriteta sv. Pisma se ne sme nasiloma krivo razlagati in izrabljati na korist ekstremne popolne abstinence.

2. Abstinence zveze, kojih cilj sme izključno biti odstranjenje nezmerne uživanja alkohola in sodelovanje pri rešitvi pijancev, se bodo od Cerkve le tedaj pripoznale, če nedvomljivo priznajo imenovana načela, če se dolžno podvržejo merodajni avtoriteti škofov ter se po zgledu drugih versko-cerkvenih društev združijo kot škofijske zveze.

3. Sviri se pred vsako odprto ali skrito skupnostjo, pred skupnim delom in simpatijo z nekatoliškimi in interkonfesijskimi abstinenci in zvezami; brezpogojno pa se zavrne vsaka taka skupnost z nevtralnim Guttempler-redom in z drugimi prostozidarskimi organizacijami; istotako se brezpogojno zavrne vsako enostransko precejevanje popolne abstinence, ki mnogokrat čeznaravna sredstva milosti navadnega dušnega skrbstva dekaj podcenjuje ali popolnoma jemlje veljavo. Odločno se odklanja večkrat izraženo predhajanje kot popolnoma neresnično in torej kot krivično; češ, katoliška Cerkva je v razliki od nekatoličanov in nevernikov v boju proti nezmernosti zanemarjala svojo dolžnost. Popolna abstinence, ki more biti v posameznih slučajih dolžnost za pijance, se odobrava odkrito, ako se vrši prostovoljno in iz nagiba čednosti. Končno se sviri pred vsakim reklamnim povečevanjem nekatoliške, in zlasti prostozidarske abstinence literature.

4. Vsiljivo agitatorično delovanje, ki bi utegnulo zavzeti le samo videz demagogije in sovražne intolerance, se kot zagrešek zoper duha pravičnosti in ljubezni do bližnjega ne odobrava.

5. Vsi avstrijski škofje pričakujejo, da bodo neduhovniki kakor zlasti duhovniki na najnedvomnejši način upoštevali imenovana temeljna načela in zahteve v abstinenci in gibanju ter da bodo, varujoč ljubezen do bližnjega in skromnost, služili samo katoliški resnici in da bodo pospeševali pravo čednost krščanske zmernosti in popolnosti.

Državni zbor.

V torkovi seji državne zbornice se je nadaljevala razprava o zakonski predlogi, da se zopet obnovijo in zgradijo mesta in kraji, ki so bili vsled vojske porušeni. Po daljši debati, v katero je poseglo več poslancev, je zbornica sprejela zakonsko predlogo. Zbornica je nato sprejela resolucijo o rehabilitaciji častnikov, ki so zaradi kakega prestopka izgubili svojo šaržo. Pričela se je nato debata o poročilu proračunskega odseka, ki zahteva, da se poslancem, ki so člani nadzorne komisije za državne dolge pri najetju vojnih posojil za časa vojske, izreče najostrejša graja. Poročevalec socialdemokratski poslanec dr. Ellenbogen je izjavil, da je državna komisija sokriva Stürgkhovega absolutizma. Ko je finančni minister Wimmer podal izjavo, da se vlada ne bo mešala v spor med državno kontrolno komisijo in parlamentom, je bilo nadaljevanje razprave o tem predmetu preloženo na prihodnjo, t. j. sredino sejo. Zborovalo je tudi več odsekov. V proračunskem odseku je bil stavljen predlog, da se naj porabijo do bički raznih central za olajšavo oskrbe z živili revnejših slojev prebivalstva. Poslanec dr. Lovro Pocršek je obširno razpravljal o neznosnih narodnih razmerah pri poštnem ravnateljstvu v Celovcu, katerega uradniki niso zmožni slovenskega jezika. Tudi pri graškem in tržaškem poštnem ravnateljstvu vladajo slične razmere. Končno je stavljen predlog, da se ustanovi čimprej lastno pošto ravnateljstvo za Kranjsko s sedežem v Ljubljani. — V odseku za prehrano je sprožil poslanec Jarc vprašanje vojaških rekvizicij. Po južnem Štajerskem postopajo po navo-

dilu namestnika Claryja vojaške patrulje tako brezobzirno, da kmetom ne bo ostalo niti seme. Nasprotno pa vojaštvo, kakor se poroča, s pridelki, ki jih je uplenilo po Beneškem, strašno trati, ker poraba plena sploh ni organizirana. Stavil je sledeča predloga: 1. Vlada se pozivlja, naj sporoči odseku, ali in kako se je organizirala poraba plena kmetijskih pridelkov na Beneškem. 2. Odsek izreka svoje obžalovanje vsled postopanja vojaških patrulj pri rekvizicijah. Odsek zahteva brezpogojno, da se kmetom pusti seme, živež za družino, posle, delavce in užitarje ter za krmo, kar je po odredbah določeno. Vršila se je o teh predlogih živahna debata, v kateri je izjavil zastopnik ministrstva za prehrano, da se prvotno ni nameravalo rekvirirati, ampak na podlagi popisa parcel določiti, kaj mora kmet oddati. To se pa ni obneslo in zato hodijo sedaj komisariji z vojaškimi patruljami in popisujejo zaloge. Kar kmetu ostane preko porabe za seme, družino in delavce za celo leto, to mora oddati. Če se zgodi nedostatek in prekoračijo odredbe, naj se vsak slučaj naznači ministrstvu za prehrano. Glede živil, uplenjenih v Italiji, se vrše posvetovanja v zunanjem ministrstvu. Oba predloga poslanca Jarca sta bila sprejeta.

V sredini seji se je nadaljevala razprava o predlogu proračunskega odseka, ki zahteva, da se poslancem, ki so člani nadzorne komisije za državne dolge, izreče najostrejša graja. Vršilo se je glasovanje o tem predlogu. Zbornica je s 184 glasovi proti 112 glasovom sprejela predlog, da se izreče graja poslancem, ki so člani nadzorne komisije. Poslanci, ki so člani nadzorne komisije za državne dolge, ne bodo izvajali nobenih posledic iz tega glasovanja in ne bodo odložili svojih mest.

Vršila se je nato razprava o drugi točki dnevnega reda, o takozvanem vojnem davku. Poročevalec poslanec dr. Steinwender izjavlja, da je poslanska zbornica v tej zadevi v dveh točkah v nasprotju z gosposko zbornico, namreč v točki, da bi naj ta davek segal nazaj za leto 1916. Že to je velika privolitev, ako se ta davek ne razširi nazaj za leti 1915 in 1914. Nadaljna točka nesoglasja je raznoliko obdačenje posameznih oseb in družb. Mi smo za odpravo dvojnega obdačenja, toda gosposka zbornica se ne strinja s tem, ker izda premalo. Mi se ne strinjamo s tem, da bi se bogatašem naložil manjši, revnejšim pa večji davek. Poslanec Modraček je v imenu čeških socialdemokratskih poslancev podal izjavo, da bodo ti poslanci glasovali za predloge poročevalčeve, pač pa niso za to, da bi se podpirala vojska z novimi davčnimi viri. Nadalje je izjavil, da so ruski boljševiki nesreča za revolucijo, nesreča za rusko vladu in za vse zatirane narodnosti. Dokler pripušča nemška socialna demokracija, da se vodijo delavske mase na bojna polja in molči k zatiranju delavskih mas v zaledju, tako dolgo ne pomenjajo podvzeta boljševikov dela v prid socializmu, ampak so samo v prid nemškemu in ruskemu carizmu. Finančni minister Wimmer je obrazložil stališče vlade, ki je popustila svoje nasprotovanje proti temu, da bi bil zakon veljaven nazaj za leto 1916. Med govorom vsenemškega poslanca Hummerja, ki je trdil, da je bivši finančni minister dr. Spitzmüller podpiral z denarjem glasilo socialnih demokratov „Arbeiterzeitung“ in več drugih socialdemokratskih podvzetij, je prišlo med njim in nemškimi socialdemokrati do hrupnih prizorov in ni veliko manjkalo, da ni prišlo do dejanskih spopadov. Ko je o predmetu govorilo še več drugih poslancev, je bila seja zaključena in nadaljevanje razprave o tej zakonski predlogi je preložena na četrtkovno sejo.

Zborovalo je tudi več odsekov. V nagodbenem odseku pod predsedstvom poslanca dr. Laginje se je najpoprej vršila volitev za načelnikovega namestnika za nagodbeni odsek. Izvoljen je bil poslanec dr. Urban. Nato je govoril ministrski predsednik dr. Seidler in izvajal, da se naj na stari podlagi izvrši provizorična ureditev trgovskega razmerja med Avstrijo in Ogrsko, ker poteče že z 31. decembrom 1917 trgovinska nagodba med Avstrijo in Ogrsko in je do te dobe le še kratko časa. Avstrijska in ogrska vlada sta predložili svojim zbornicam tozadevni soglasni zakonski osnutek, na podlagi katerega bi naj še nadalje obstajalo staro nagodbeno razmerje za dve leti. Hrvatski poslanec dr. Dulibič zahteva, da se reši jugoslovansko vprašanje v smislu deklaracije Jugoslovanskega kluba, podane v državni zbornici dne 30. maja 1917. Nagodba med Avstrijo in Ogrsko je papirnata eunja, ki ima ravno toliko vrednosti, kakor nagodba med Ogrsko in Hrvatsko. Nadalje se je govornik bavil z vprašanjem železniške zveze z Dalmacijo, ki je bila v nagodbi iz leta 1907 protokolarno zasigurana in ki bi že morala biti dograjena l. 1911. Češki poslanec Fidler izraža dvom, ako bo še sploh mogoče vzdržati dualistično državno obliko. Nemadžarski in nenemški narodi zahtevajo zasiguranje boljše in srečnejše bodočnosti, kakor jo dopušča sedanja tvorba monarhije. Ker so pa Čehi proti dualizmu, tudi ne morejo glasovati za provizorično obnovo nagodbe z Ogrsko.

V železniškem odseku se je vršila obširna razprava o znani jezikovni naredbi glede rabe nemščine kot službenega jezika pri železnicah. Železniški minister baron Banhans je podal izjavo, da namen izdane jezikovne naredbe ni bil ta, da bi moral vsak železniški uslužbenec biti v polni meri vešč nemščine kot službenega jezika, marveč bi naj bil nemščine zmožen samo v toliki meri, v koliki to zahtevajo

službeni oziri. Od delavcev, ki ne pridejo v poštev, da bi bili stalno nameščeni, se ne zahteva, da bi morali biti zmožni nemškega jezika. Minister ne zanika, da bi se pri izvrševanju te jezikovne navedbe ne bili pripetili razni nedostatk, toda on hoče, da se tam, kjer je treba, postopa milo, to tembolj, ker se je železniško osebje izkazalo v tej vojski za službo zelo vneto.

V zdravstvenem odseku se je cesarska naredba od dne 29. avgusta 1915 glede dopolnilnega zdravljenja in praktičnega šolanja bolnih in ranjenih vojakov odklonila in se je sprejela nova postava, ki določa iste pravice tudi za take, ki so iz vojaške službe odpušteni. Kot poročevalce se je določil dr. Jankovič.

V četrtkovi seji je zbornica nadaljevala razpravo o vojnem davku. Zakonska predloga je bila sprejeta s 169 glasovi proti 148 glasovom. S tem je zbornica zopet sprejela načelo, da se morajo družbe ravnotako obdavčiti kakor posamezne osebe; odklonila pa je sklep gosposke zbornice. Zbornica je nato prešla k razpravi o justičnem zakonu, s katerim se je že trikrat bavila, ker je gosposka zbornica na zakon, katerega je sklenila državna zbornica, vselej izvršila kako spremembo in vrnila zakonsko predlogo državnim zbornici. K predmetu je govorilo več poslancev in tudi justični minister dr. Schauer. Poslednji je zavračal trditve poslanca Neumanna, češ, da se je pri sestavi izjemnih sodišč oziralo posebno na take sodnike, ki so bili znani kot zelo strogi sodniki. Avstrijska sodišča so po ministrovem mnenju vršila za časa te vojske svojo dolžnost v polni meri. (Hrupni ugovori in medkllici.) Kar dostaja očitanja, da se nahajajo v zaporu še sedaj v vojaških jetnišnicah nevojaške osebe, pripominja, da se je obrnil na vojaške oblasti z zahtevo, naj se vse civilne osebe izročijo civilnim zaporom. Kar zadeva poziv, da bi se naj revidirali posamezni slučaj, obsodba za časa delovanja izjemnih sodišč ter da bi se naj pomagalo potom pomilostitve, pričakuje minister, da bodo obsojenci sami prosili za pomilostitve. Ako pa storijo to in prosijo za pomilostitve, bo dobro srce našega cesarja uslišalo tozadevne prošnje. Zbornica je nato sprejela justični zakon v drugem in tretjem čitanju. — Prihodnja seja dne 30. nov.

Na razna vprašanja glede vojaških dopustov je odgovoril domobranski minister sledeče: Častniki in moštvo, ki se nahajajo na bojišču, dobijo ako le količnik dopustov razmere, po preteku vsakih šest mesecev 14dnevni dopust. V zaledju in v etapnem prostoru pa dobijo častniki 14dnevni dopust po preteku vsakih šest, moštvo pa 14dnevni dopust po preteku devetih mesecev.

Na interpelacijo poslanca dr. Verstovšca in tovarišev glede dopustov črnovojnikov-poljedelcev je izjavil domobranski minister, da se tozadevno ne bo postopalo ozkosrčno ter da se bodo dovoljevali dopusti v največji meri. Kar pa dostaja vpolkica črnovojnikov, kojim poteče dopust s 30. novembrom in ki morali s 1. decembrom nastopiti črnovojniško službo, je brzojavno odredil, da bodo okrajne politične oblasti dovoljevale črnovojnikom, da smejo ostati doma, dokler ne bodo rešene prošnje za vojaško oprostitev.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču položaj večina nespremenjen. Ob Brenti in pri gori Monte Tomba so bili italijanski napadi odbiti. — Ruska vlada je zaukazala vojnim poveljnikom na ruski fronti, da ne smejo nikjer več napadati. Boj torej miruje. — Angleško-francoski naval na francoskem bojišču, posebno v Flandriji, je nemška armada zopet odbila. — Angleži se v Palestini vedno bolj bližajo Jeruzalemu. Vest o padcu tega mesta pa še ni uradno potrjena.

Politične vesti.

Škof Jeglič o jugoslovanski deklaraciji. Ko so ljubljanskega škofa na Dunaju vprašali, zakaj je podpisal majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba, je odgovoril, kakor sporoča v okrožnici svojim duhovnikom, tako le: »To sem storil: prvič kot odločen ugovor zoper naklepe onih izvenavstrijskih slovanskih krogov, ki hočejo Jugoslovane odcepiti od Avstrije; zato naj ves svet vé, da mi Slovenci te naklepe od sebe odklanjamo, ker hočemo ostati v avstrijski monarhiji in pod žezlom naših vladarjev iz habsburške hiše; drugič kot odločen ugovor zoper velike krivice, ki so jih nam Slovincem že storile in jih ravno sedaj še napovedujejo brezobzirne vsenemske stranke; tretjič kot odločen ugovor proti nasilstvom, s katerimi gnetijo Madžari njim pridružene slovanske narode;

četrtič prepričan, da zadovoljni Jugoslovani bodo najbolj močna, varna in zvesta obramba zoper sovražnike avstrijske monarhije in habsburške dinastije.«

✓ **Duhovščina Ljutomerske dekanije za deklaracijo.** Ljutomerska dekanjska duhovščina, zbrana v pondeljek, dne 26. novembra, v Ljutomeru pri zadušnici po rajnem dr. Jan. Ev. Kreku: 1. globoko čuti bridko izgubo, ki je zadela slovenski narod, zlasti še obmejne Slovence s prerano smrtjo dr. Kreka v času, ko bi pač najbolj potrebovali njegovih talentov in njegovega neumornega dela, ter izraža željo, da bi blagi spomin na ranjkega izravnal v zadnjem času se oglašujoča nesoglasja in zopet združil vse narodove moči v čvrsto in požrtvovalno delo za pravice in prospeh našega ubogega naroda. 2. Se iz celega srca pridruži izjavi vseh slovenskih strank za državno-pravno deklaracijo Jugoslovanskega kluba na Dunaju z dne 30. maja t. l.; izreka klubu nemajno zaupanje, posebej še ožjemu svojemu rojaku, klubovemu načelniku dr. Korošcu; pa z vso odločnostjo zavrača tudi po slovenskih in jugoslovanskih listih še vedno se ponavljajočo zmoto: »od Drave do Jadrana« bodi naša bodoča ujedinjena domovina; nikoli ne, ampak njena severna meja — to je zahteva nad 200.000 severno od Drave bivajočih štajerskih in blizu 100.000 ogrskih Slovencev — segaj čez Muru kakor daleč sega slovenski živelj. 3. Iskreno pozdravlja nad vse človekoljubno mirovno akcijo Njih Svetosti papeža Benedikta XV., katero mirovno akcijo hoče tudi nadalje podpirati z gorečo molitvijo. 4. Istotako iskreno pozdravlja mirovno sodelovanje našega ljubljenskega cesarja Njegovega veličanstva Karla I. ter prosi Vsemogočnega, naj skoraj uresniči želje našega miroljubnega vrhovnega kneza in vladarja. — Sledijo podpisi vseh duhovnikov Ljutomerske dekanije.

Državnozbornska volitev v Istri. Zagrebškim »Novinam« se poroča, da bo pri državnozbornski volitvi v Istri namesto pokojnega poslanca dr. Matka Mandiča kandidiral istrski deželni poslanec dr. Gj. Cervar.

Zedinjenje čeških delavskih strank. Nemški listi poročajo iz Prage: Združena češka socialnodemokratska in narodnosocialna stranka se boste v bodoče imenovali Češka socialna stranka.

Proti nagodbi z Ogrsko bodo glasovali jugoslovanski poslanci. Tako je izjavil dr. Laginja v nagodbenem odseku.

Avstrijske delegacije. Danes v petek, dne 30. novembra ima vseh 60 avstrijskih delegatov predposvetovanje o razdelitvi odsekov, imenovanja predsedstva itd. — Posl. Stanku ponudijo predsedstvo vojnega odseka, dr. Korošcu pa predsedstvo bosensko-hercegovega. — Poročil češki, jugoslovanski in tudi ukrajinski delegatje ne sprejmejo nobenih.

Madžari hujskajo proti Slovanom. Pretekli ponedeljek se je vršil občni zbor ogrskega komiteta Budimpešta. Na zborovanju je neki Štefan Palocz v daljšem govoru zavračal napade poslancev v avstrijski državni zbornici, ki so baje sovražni Ogrski. Stavlil je predlog, v katerem je naglašal, da si razkosanja Ogrske želi ravno tisti narod (Čehi), kateri je v tej vojski na sramoten način kršil zvestobo do vladarske hiše in dolžnosti do države. Ogrska vlada naj da merodajnim činiteljem s povdarkom na znanje, da bi vsaka sprememba nagodbe, po kateri bi stremili avstrijski narodi, imela za posledico popolno razdruženje obeh državnih polovic na podlagi personalne unije. Vlada naj stori nemudoma primerne korake, da se v svrhu zagotovitve ogrskega ozemlja ustanovi samostojna ogrska narodna armada. Grof Raday (Radaj) je izjavil v imenu ogrske narodne delovne stranke, da sprejme ta predlog, kajti strahopetstvo in drznost Čehov presega vse meje, nakar je bil predlog sprejet. Naši sosedi Madžari so v svojem slepem sovraštvu in hujskanju proti Slovanom postali že tako drzni, da se poslužujejo tudi najgršega obrekovanja proti Slovanom, kajti tudi Madžarom mora biti prav dobro znano, da je bilo za držanje čeških polkov na soški fronti nad vse hvaljevredno in junaško. V Avstriji bi se o žalostnih razmerah, v katerih se nahajajo Slovani na Ogrskem, ne smelo ničesar govoriti, Madžari si pa smelo dovoljujejo najgrša obrekovanja proti avstrijskim Slovanom, zlasti proti Čehom!

Slovenski mornar za Jugoslavijo. Izpod Lovčena nam piše naš rojak: Sin slovenske matere iz Ptujja sem ter služim pri naši slavni mornarici. Pa skoro sram me je, da ima Ptuj v svoji sredini toliko nemškutarjev, oziroma nepravih Nemcev, t. j. ponemčenih Slovencev, ki so še bolj zdivjani proti svojemu narodu, kakor pravi Nemci. Ptuj ima v svoji sredini tihotape »Štajerca«, ki tihotapi po slovenski zemlji svoje grdo blago in zaničuje svoj rod. Ponošen sem, da sem se mogel kljub tem razmeram vzgajati na Ptujju med nemškutarji za zavednega Slovence.

In to se godi celo sedaj, ko se ves svet bori s puško v roki za osvoboditev tlačanih narodov, ki komaj pričakujejo miru in svobode. In glej, ptujške možakarje! Oni nočejo miru in ne svobode. »Štajerca« in njegovi očetje so za brezobzirno nadaljevanje vojske po vsenemskem vzorcu. A narod, koji je bil podjarmljen že dolga leta in je še, ter je v sedanjih vojni skoraj opešal, si želi miru in prostosti. Suženjskega preganjanja je dovolj! Tudi krvi slovenskih sinov in očetov je dovolj prelite! Cvet slovenskega naroda se je vtopil v lastni krvi za cesarja in domovino. Kot plačilo za naše ogromne žrtve zahtevamo, da se nam da pravica samoodločevanja in da se bomo smeli v bodoče prosto gibati po naši slovenski zemlji. Oči nas vseh so uprte na Dunaj, koder naši jugoslovanski poslanci neprestano delujejo za uresničenje naših jugoslovanskih želja in zahtev. Slava našim prvoboriteljem jugoslovanske misli!

Princ Hohenlohe — štajerski namestnik? Iz Dunaja se poroča graškim listom, da bo cesarjev najvišji dvorni mojster princ Hohenlohe Schillingfürst odstopil in bo prišel na mesto grofa Claryja za cesarskega namesnika v Gradec. Za naslednika princa Hohenlohe je baje določen grof Berthold, ki bo menda povišan v plemskem stanu. Uradno se te vesti niso potrjene. — Nobeden slovenski razumnik in tudi noben kmet ne bo jokal za Claryjem.

Tajni dokumenti. Komisar za zunanje zadeve v Rusiji Trockij je začel objavljati tajne diplomatske dokumente. Stvar sama na sebi ne bi bila napačna, toda storiti bi to morale vse vlade, potem se le bi bila podoba političnih tajnih spletkarjev in meštarij popolna in bi bila mogoča nepristranska sodba. Dosedaj objavljeni dokumenti zadevajo Carigrad in morske ožine. Prejšnji zunanji minister Sazonov naglašja zahteve Rusije po Carigradu, zapadni obali Bospora, Marmarskem morju in Dardanelah ter južni Trakiji do črte Enos—Midia, po azijski obali in otokih Marmarskega morja ter otokih Imbros in Tenedos. Zavezniki so postavili celo vrsto zahtev, katerim je ruska vlada pritrdila. Carigrad naj bi se pretvoril v prosto lukso za blago, ki ne gre v Rusijo in ne prihaja od tam. Zavezniki zahtevajo, da se njih pravica do azijske Turčije ravno tako prizna, kakor da se sveti kraji v Arabiji puste pod muzlimanskim vrhovnim gospodstvom in kakor se priklapi nevtralnemu perzijski pas v angleško območje. Rusija je bila pripravljena priznati vse te zahteve ter je sama izrekla željo, da se kalifat odloči od Turčije. V Perziji se je potegovala Rusija za rajone v mestih Ispahan in Jezd. — Kar se tiče mej proti Nemčiji, sta si oba dela priznala popolno svobodo delovanja. Francoska je povedala svoje zahteve, katerim je Rusija pritrdila: Alzacija-Lotarinška se vrne Francoski, obenem pripadejo Francoski pokrajine v Nemčiji, kjer se nahaja železna ruda in premog. Na levem bregu Rena ležeče pokrajine naj se odločijo od Nemčije in oproste vsake gospodarske in politične odvisnosti od Nemčije. Iz teh pokrajin naj se ustvari svobodna in nevtralna država. — Petrograjski list »Pravda« nadalje priobčuje tajne dokumente. Ruski veleposlanik v Parizu, Izvolskij, je v tajni brzojavki dne 26. februarja 1917 sporočil, da polaga vlada francoske republike važnost na pogodbe, sklenjene z rusko vlado leta 1915, da se po končani vojni vprašanje Carigrada reši sporazumno z ruskimi težnjami in da ta drugi strani želi zagotoviti svojim zaveznikom vse garancije v vojaškem in industrijskem oziru, ki so potrebne, da zagotove carstvu gospodarski razvoj. Zato priznava Rusiji pravico do neomejenega razširjenja zapadnih svojih mej.

Podpisujte sedmo vojno posojilo!

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Č. g. o. Pij Vakselj, vikar in kustos v Ptujju, pride za administratorja graškega samostana v St. Vid pri Ptujju. — Č. g. o. Peter Zirovnik pride iz St. Vida v Ptuj.

Visoko odlikovanje slovenskega vojnega kurata. V priznanje hrabrega in požrtvovalnega zadržanja pred sovražnikom je cesar odlikoval č. g. Alojzija Rezman, vojnega kurata 26. strelskega polka, z vitežkim križcem Frane Jožefovega reda z vojnim okraskom in meči. Čestitamo k temu visokemu odlikovanju!

Novi vojni kurat. Č. g. Ivan Hanžič, kaplan na Kapeli, je bil te dni vpoklican v vojno službo kot vojni kurat.

Pomožni vojni kurat. C. in kr. vojni kurat v pujskih vojaških bolnišnicah je bil odpoklican na fronto. Začasno dušeskrbje v teh bolnišnicah je prevzel č. g. Anton Kolarič, c. kr. gimnazijski profesor v Ptuj.

Vojak-bogoslovec. G. Alojzij Vrhnjak, abiturient iz Pameč pri Slov. Gradcu in častniški aspirant v kurzu za častnike, je poleg svojih vojaških dolžnosti študiral zasebno vse predmete za prvi letnik bogoslovja. Dne 26. t. m. je napravil z dobrim uspehom zadnji izpit za prvi letnik v Mariboru. Zdaj bo, kmalu praporščak, študiral za drugi letnik.

Vojne doklade duhovščini. Vlada je izdala na redbo, v kateri se določa, da dobi duhovščina za upravnno leto 1917/18 iz verskega zaklada, oziroma iz državnih sredstev vojno doklado v izmeri, kakor je bila določena za državne uradnike z na redbo dne 14. julija po vzorcu I. razreda. Priča kovati je torej, da bo nova draginjska doklada duhovščini malo višje odmerjena, kakor prejšnja, ki je znašala za posameznika za celo leto 137 K, piši, beri in reci: stosedemintrideset kron. in še za to je bilo treba moledovati in prosjati. Naj se nova doklada razpošlje kar posameznim duhovnikom, da ne bo več nevrednega prosjačenja.

Odlikovane redovnice. Cesar je goriške slovenske redovnice-uršulinke Leopoldino Grčar, Ivano Zupan in Cecilijo Pavlin odlikoval z zlatim zaslužnim križcem na traku hrabrostne kolajne.

Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil profesor Franc Mravljak, c. in kr. nadporočnik, sedaj učitelj in adjutant na c. in kr. vojaški višji realki v Mariboru.

Poroka v cesarski hiši. V kapeli gradu Laxenburg se je dne 29. novembra predpoldne vršila poroka cesarjevega brata, nadvojvode Maksa, s princezino Frančiško Hohenlohe-Schillingfürst. Visoki par je poročil kardinal dr. Piffli. Navzoči so bili: Cesar in cesarica, bolgarski in saški kralj ter mnogo druge višje gospode.

Sedmo vojno posojilo. Prihodnji ponedeljek, dne 3. decembra je zadnji čas za podpisovanje vojnega posojila. Kdor živi v ugodnih premoženjskih razmerah, naj po svojih močeh pride s podpisom vojnega posojila državi na pomoč. Kdor podpiše, naj gre k domačemu denarnemu zavodu. Svote, ki se podpišejo v nemških bankah in hranilnicah ali kje drugod, se računajo vedno, kakor da so jih podpisali Nemci.

Slovinci! V decembru na delo in agitacijo za Tiskovni dom! Oklic ravnatelja Cirilove tiskarne, g. dr. Antona Jerovšek, na složne Slovence je vzbudil na Štajerskem in izven Štajerske ognjevito navdušenje za Tiskovni dom kot kulturno središče štajerskih Slovencev. Od vseh strani prihajajo priznanja pisma, ki povdarjajo veliko potrebo takega doma. Vsi sloji našega ljudstva, duhovniki, posvetno razumnštvo, uradniki, kmetje, delavci, da, celo hlapeci in dekle, so že poslali svoje doneske; tako se je v kratkem času enega meseca nabralo že nad 20.000 K. Hvala vsem darovalcem! Da pa se delo za Tiskovni dom še pospeši, se določa letošnji mesec december za posebno agitacijo v prid Tiskovnega doma. Vsi, ki čutijo z narodom in za narod, naj v decembru posvetijo vse svoje moči agitaciji za Tiskovni dom. Slovensko razumnštvo, duhovsko in posvetno! Porabi v decembru pri vsaki priliki svojo zgovornost in razloži ljudstvu potrebo kulturnega središča v Mariboru ter zbiraj darove zanj!

Slovenska gasilna društva na Murskem polju obhajajo letos 25letnico svojega obstanka. 27 udov in sicer 10 od cvenskega, 6 od lokavškega, 6 od križovskega in 5 od ključarovskega društva je dobilo ob tej priložnosti po c. k. namestnji zaslužne kolajne in po dež. odboru častne diplome. V nedeljo, dne 25. nov. ob 9. uri je ljutomerski g. uradni vodja v primernem nagovoru razdelil odlikovanja na javnem ljutomerskem trgu, in dež. poslanec g. domači dekan pa v navduševalnem govoru častital odlikovancem. Še naprej: »Pomozi Bog!«

Slovenca-vjetnika na Siamu. V ponedeljek, dne 26. novembra, smo dobili naslednje pismo: »Internement Camp, Bangkok, 23. avgusta 1917. Spošt. gospodje! Od 22. julija 1917 se nahajam kot vojni vjetnik v Siamu. Od začetka vojske nisem dobil nobenega poročila iz domovine, ker smo bili mi tukaj odrezani od zunanjega sveta. Veselilo bi me, če bi na ta ali na drug način izročili po naši »Straži« mojim sorodnikom in znancem moje in mojega sovjetnika F. Ivančiča (od Male Nedelje) pozdrave. Mi

smemo pisati samo nemško, siamsko, francosko ali angleško. Z mnogimi pozdravi iz daljne tujine Vaš P. Lupša, Internement Camp for Germans and Austro-Hungarians, Bangkok, Siam.«

Pismo iz Rusije. Jožef Rožman, doma iz Pišec, piše č. g. kaplanu Dušiču to-le: »Dne 10. avg. 1917 Naznamim Vam, da sem sedaj dobil karto od dne 15. avg. 1916, tudi na eno prejšnjo sem Vam odpisal. Sem hvala Bogu zdrav in drugače še tudi ni pre-slabo. Od doma že nisem 10 mesecev ničesar dobil; ako dobite to karto od mene, prosim, sporočite jim o meni. Jožef Rožman, vojni vjetnik, Jugokamski zavod, Permska gubernija, Rusija.

Visoki dar. Ko je v tem mesecu naša južno-zapadna armada zmagonosno prodrla globoko v Italijo, je sprejel preč. g. mariborski stolni župnik veliko, v barvotisku izvršeno sliko Niega cesarske Visokosti nadvojvode Evgena, sedanjega maršala in vojskovodje, z lastnoročnim podpisom: V spomin na vojno leta 1915-1917 v znak posebnega spoštovanja! Nadvojvoda Evgen, maršal — Ta dar je gotovo v visoko čast preč. g. stolnemu župniku in lavantinski škofiji.

Sprejem v politično službo pri c. kr. namestnji. Dr. Bratina, rodom iz Križevcev pri Ljutomeru, je sprejet pri c. kr. namestnji v Gradcu. Dr. Bratina je študiral na češke in vseučilišču v Pragi.

Vpoklicanje oproščenih. Oni oproščeni črno-vojniki, ki so v po-esti oprostitev s končnim terminom, tako da bi morali po preteku tega termina vsekako nastopiti vojaško službo, morejo po ravno razglašenem ukazu domobranskega ministrstva od politične oblasti dobiti dovoljenje čakati v civilnem razmerju na rešitev prošnje za podaljšanje oprostitev čez 30. novembra t. l., če se ta prošnja takoj vloži; glede onih pa, ki morajo z novim letom 1918 k vojakom, more politična oblast pri domobranskem ministrstvu naravnost predlagati, da se jim dovoli nadalje doma čakati na rešitev prošnje. — S tem se je deloma ustreglo zahtevi, katero je jugoslovanski klub po interpelaciji poslanca dr. Benkoviča in tov. stavil na vlado.

Učitelji oproščeni vojaške službe. Naučni minister dr. Cwiklinski je dne 29. novembra v naučnem odseku drž. zbora naznanil, da pripravlja ministrstvo za deželno brambo načrt, po katerem bi učitelji, ki so nesposobni za fronto, bili od 31. decembra 1917 do 15. julija 1918 oproščeni vojaške službe, da bi tako mogli izvrševati svoj učiteljski poklic.

Potres v Brežicah. Poslanca dr. Benkovič in Hladnik stavita nujni predlog za pospeševanje obnovitvenih del v občinah Brežice, Zakot, Cerklje in Čatež, zvišanje števila delavcev v prihodnji spomladi, podelitev brezobrestnih posojil in oprostitev potrebnih obrtnikov od črnovojne službe. Predlog pride v kratkem v razpravo.

Razpuščen občinski zastop. Štajersko cesarsko namestništvo je občinski zastop občine Staranova vas pri Ljutomeru zaradi nesklepčnosti razpustilo. Občinske posle bo vodil dosedanji župan Jakob Stuhec.

Zveza jugoslovanskih železničarjev ponovno opozarja na svoj redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 9. grudnia t. l. ob 2. uri popoldne v Narodnem domu v Mariboru. Vse zunanje delegate pa prosimo, da se zanesljivo udeležijo posvetovanja delegatov, ki se vrši na predvečer v soboto 8. dec. ob 8. uri zvečer istočasno. Ker so potekla že tri leta odkar se nismo sešli, je neobhodno potrebno da se udeležijo občnega zbora vsak slovenski železničar, to tembolj, ker društvo jugoslovanskih železničnih uradnikov za sedaj še ne more začeti poslovati ter bo zveza za enkrat zastopala vse slovenske železničarje brez razlike. Na občni zbor smo povabili tudi državnozborski Jugoslovanski klub in upamo, da odpošlje svojega zastopnika. Tekom treh let se je nabralo mnogo gradiva, ki čaka nujne rešitve, zato je številna udeležba neobhodno potrebna, ker samo par tovarišev ne zmore vsega. Voliti nam bo tudi nov delaven odbor, ki bo težko delo lahko vršil le tedaj, ako najde v tovariših potrebno oporo. Razmišljajte torej že vnaprej, koga hočete poslati v odbor! Vse drugo bomo pojasnili ustmeno. Ker je v Mariboru težko dobiti prenočišče, naj vsak tovariš, ki namerava prenočiti, to zanesljivo do 4. decembra sporoči na naslov: Franc Jarh, pristav, Maribor, Artur Mallystraße 45. Dobro bo tudi, da si vsak ob enem zasigura obed in večerjo. Vsak član naj prinese člansko izkaznico s seboj. Odbor.

Iz državnih sredstev za podporo dežel. Vlada je dne 28. novembra predložila zbornici zakonsko predlogo, da se nakažejo prispevki iz državnih sredstev za razne kronovine. Štajerska bi naj dobila 7.258.970 K, Kranjska 2.246.320 K, Koroska 2.292.530 K, Trst 1.178.360 K, Istra 773.590 K, Dalmacija do bi 742.940 K in Goriška 589.860 K.

Brzovlaki. Od dne 29. novembra naprej vozita na južni železnici, in sicer med Dunajem in Gradcem zopet oba dnevna brzovlaka. Zakaj neki uprava južne železnice in vojaška uprava ne odredita, da bi tudi naši južni kraji imeli železniško zvezo z dnevnimi brzovlaki. Povsod samo zapostavljanje naših krajev.

Roparji v planinskih kočah. V Ruški koči pri Sv. Arehu in v nemški koči pri Sv. Uršuli so tatovi vlomili ter pokradli živila, posteljino, odejo, petrolej, sveče itd.

Smrt dragonca Moriza. Po tridnevni razpravi je vojno sodišče v znani zadevi dragonca Moriza, o kateri je razpravljalo tudi parlament, obsodilo: Poročnik Zerdik, ki je zabodel dragonca Moriza, je obsojen v šesttedenski zapor radi prestopka proti varnosti življenja, nadporočnik Jož. Reckzigel je bil radi prekoračenja službene oblasti obsojen v šestdnevni hišni zapor, ker je udaril desetnika Pirrerja.

Gospodarske novice.

Rekvizicija sena. V mnogih občinah ima vojaštvo ali posamezni častniki v najemu travnike ali pašnike. Občina naj ceni ali na kak drug način ugotovi, koliko sena in otave je zrastle letos na dotičnih parcelah. Ta množina sena in otave se mora vračunati v tisto množino sena, ki se zahteva od občine, in je torej treba toliko manj oddati. Občina naj to takoj poroča okrajnemu glavarstvu in uradnemu nakupovalcu.

Doplačilo za seno. Posestniki, ki so oddali seno za ceno 17 K meterski stot, dobijo sedaj povrnjeno razliko med tedanjo ceno (17 K) in sedanjo ceno (23 K). Vsakdo, ki je oddal za 17 K seno, pa mora sam zahtevati, da se mu povrne razlika. Svoje zahteve mora nasloviti na: Deželni urad za krmila, oddelek za seno in slamo, Eggenberg pri Gradcu, Eggenbergerallee 26. Navesti se mora dan oddaje, množina sena in kam se je oddalo.

Oddaja žita. Prijatelj naših kmetovalcev nam piše: Mnogim poljedelcem so rekvizicijske komisije predpisale za oddajo tako visoke svote krompirja, da če bi jih res oddali, jim ne bi ostalo ne gromolja za seme in za hrano družini. Vsakdo, ki se mu godi v tem oziru krivica, ima pravico ugotoviti, da se je rekvizicijska komisija zmotila, ali pa na podlagi netočnih popisov zemljišč in žetve predpisala popolnoma krive množine krompirja ali žita. Vsakdo naj dokaže, da njiva, na kateri je bil vsajen krompir, ni bila tako velika, kakor je bilo v uradnih seznamih, in da je bil pridelek res mnogo slabši, kakor si predstavlja krompirski nadzornik. Nihče ni prisiljen krompirja ali žita takoj oddati, ampak le do določenega roka. Torej kmetje, pozor! Branite svoje koristi!

Pritožbe o prestrogem rekviriranju krompirja se množijo. V ljutomerskem okraju se z vso strogostjo rekvirira krompir po ključu spodnjestajerskega prehranjevalnega nadzornika 80 q od ha, dasi je v okraju uradno izkopavanje dognalo le 68 q. Nič se ne ozira na dobro četrtino vsega pridelka, ki so ga posestniki bili prisiljeni porabiti že pred oktobrom v trimesečni-sušni dobi, ko so v okraju stali vsi mlini. Za novi nasad se pušča namesto najmanj 20 q le 15 q na ha. Mnogi bi naj dali več krompirja kakor so ga pri delali; drugi bodo prisiljeni majhen preostanek po zimi porabiti v prehrano, za spomladanski nasad ne bo ničesar. Istotako strogo se jemlje proč posestnikom od letošnje prepičle žetve: slamo in seno. Kmetje uvidevajo katastrofo in so silno razburjeni. Tako gospodari na Slovenskem Štajerskem namestnikov eksponent prehranjevalni nadzornik v Celju. Poslanci pomagajte nam!

Rekvizicije v ljutomerskem okraju. Poslanca Roškar in Brenčič sta vložila dne 29. t. m. interpelacijo zaradi krivičnega in ostrega rekviriranja krompirja, slame, sena in zrnja v ljutomerskem okraju.

Peticije proti uvedbi vinskega davka so poslale Jugoslovanskemu klubu naslednje občine: Baderna, okraj Poreč, Istra; Roč; Materija, Sečovo, Takačevo, Višnjaves, Vrabče, Vodranci, Vipava okr. Postojna, Sv. Mohor, okraj Rogatec, Partinje, Moravec, Ciglence, Spodnji Gasteraj, Zamarkova, Loranje, Slatinski dol, Sv. Anton v Slov. gor., Radislavec, Iljaševci, Sv. Martin pri Vurberku, Pesnič-

ki dvor, Vrtnice pri Mariboru, Križevci, Grabonoš, Sv. Marjeta na Pesnici, Terbegovci. Jugoslovanski klub je petičije vložil po poslancih, ki zastopajo okraje posameznih občin, kar naj vzamejo na znanje mesto posebnega obvestila vsem posameznim občinam.

Usnje za kmetško prebivalstvo. Posl. Benkovič in tov. interpelirajo trgovskega ministra, zahte vajoč, da se kmetškemu prebivalstvu v rabo prepušče kože za silo zaklane živine; dosedaj se tudi te kože zaplenjujejo za vojaško upravo. Tudi druge stranke so stavile podobne predloge.

Na železniški progi Slov. Bistrica kolodvor—mesto je od sobote nadalje zopet odprt za redni promet.

Olje iz ovsa. Neki ogrski tovarni se je posredilo izumiti nov način pridobivanja in izdelovanja namiznega olja iz ovsa. Iz enega meterskega stota ovsa se izdela 5% kg dobrega namiznega olja, ki je baje boljše kakor olje iz koruze. Vrednost 5% kg olja iz ovsa znaša 40 K.

Mazilo za trganje. Litru kisa primešaj četrzganja, žličko stolčene poprike in žlico soli. Tudi utiraj.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) sprejema prijave za sedmo avstrijsko vojno posojilo.

Razne novice.

Za 7 milijonov K papirja v ognju. Iz Stockholma poročajo, da je pričela goreti v soboto, dne 24. novembra, velika tovarna za celulozo v Karsaerju. Papirna masa, vredna 7 milijonov K, je v plamenih.

38 milijonov mož pod orožjem. Ameriško vojno ministrstvo je izračunalo, da se nahaja pod orožjem v vseh vojskujočih se državah 38 milijonov mož; na strani sporazuma 27.500.000 in na strani osrednjih velesil 10.500.000 mož. — Dejansko pa moramo odbiti 9.000.000 Rusov, 1.000.000 Američanov, 1.400.000 Japoncev in 500.000 Kitajcev; na avstrijsko-nemški fronti stoji torej 10.000.000 vojakov nasproti 14.000.000 vojakov sporazuma, med katerimi je 3.000.000 Lahov. V vojsko je zapletenih 22 držav.

Spanje šolskih otrok. Šolska komisija v Stockholmu je dognala, da otrokom prikrasano spanje veli o bolj škoduje kakor naporno delo. Pokazalo se je, da zboli četrtina otrok več, če se jim prikrasijo njih spanje, kakor če se dobro naspe. Komisija je mnenja, da morajo otroci do 7. leta spati 12 ur, od 7. do 9. leta 11 ur, od 9. do 12. leta 10 ur, od 12. do 14. leta pa 9—10 ur na dan. Ker je poleti otroke težko pripraviti, da gredo zgodaj k počitku, je treba spalno sobo zatemniti; tudi kopanje in umivanje pospešuje otrokov spanec. Pouk naj se ne pričinja pred 8. uro zjutraj.

Dopisi.

Maribor. Mariborska moška podružnica Ciril-Metodove družbe v Ljubljani priredi dne 8. decembra ob polčetrni uri popoldne v gostilniških prostorih mariborske Posojilnice (Narodni dom) udom vseh slovenskih narodnih društev mariborskih zanimiv „Miklavžev večer“ proti vstopnini 1 K za obitelj. Darovi za mladino naj se dobro ovijejo in označijo ter dne 8. decembra med 10. in 12. uro popoldne, oziroma 2. in 3. uro popoldne pri posojilničnem slugi oddajo. Po običajnem nagovoru in živahni razdelitvi daril se mladina odvede domov, starši in odrasli pa se snidejo k zabavnemu družinskemu večeru, ki se vrši po vrlo urejenem načrtu.

Maribor. Spodnještajerska ljudska posojilnica v Stolni ulici sprejema prijave za 7. vojno posojilo.

Hoče. Kmetška hranilnica in posojilnica sprejema prijave za 7. vojno posojilo.

Ruše. Občni zbor Podravske podružnice Slov. planinskega društva se vrši v nedeljo, dne 2. decembra, v gostilni g. Frisca Glaser v Smolniku ob 2., oziroma 3. uri popoldne, po običajnem dnevnem redu. — Predsedništvo.

Sv. Križ pri Mariboru. V nedeljo, dne 2. decembra, po službi božji poučen shod Bralnega društva. Govori vlč. g. profesor dr. Hohnjec o najvažnejših gospodarskih vprašanjih.

Selnica ob Muri. Prihodnja nedeljo, dne 2. decembra, se vrši ob 2. uri popoldne pri g. Riflu gospodarski sestanek, Gre se za oddajo mleka. Naj pride vsak, ki ima krave-mlekarice.

Laporje. V tukajšnji župniji je umrla 23. t. m. begunka vdova Marija Saksida iz Dornberga pri Gorici. Iskreno si je želela in upala videti še enkrat svoj prijazen domači kraj, a ni ji bilo usojeno. Bodi ji lahka zemljica!

Šmarje pri Jelšah. Gospodarski shod poslancev dr. Jankoviča se vrši v Šmarju pri Jelšah v gostilni g. Habjana na praznik, dne 8. decembra, popoldne ob 11. uri (po pozni sv. maši). Pridite gospodari iz celega šmarskega okraja!

Konjice. Mladeniški sestanek se vrši dne 8.

decembra, na praznik Brezmadežnega spočetja, popoldne po večernicah. — Običajni mesečni sestanek Dekliške zveze se pa vrši v nedeljo, dne 2. decembra, popoldne po večernicah. Pridite v prav obilnem številu!

Zreče. Č. g. župnik Karba je nedavno dopolnil 25 let, odkar nepretrgoma deluje kot član občinskega odbora. Ta je povodom srebrnega jubileja svojemu blagajničarju sedaj podelil častno občanstvo. Imenovanec je častni občan tudi na Dobrni, kjer je svoječasno bil član občinskemu odboru tamošnjemu.

Celje. Društvo za varstvo in oskrbovanje otrok v celjskem sodnem okraju, vabi na VII. občni zbor, ki se vrši v torek, dne 11. decembra 1917 ob 8. uri zvečer v hotelu pri »Belem volu«. Spored: Pozdrav predsednika; poročilo tajnikovo; poročilo blagajnikovo; volitev odbora; slučajnosti.

Zadnja poročila došla v petek dne 30. novembra.

Ruska ponudba miru.

Vlada boljševikov je osrednjim državam ponudila premirje in začetek mirovnih pogajanj ter je o tem tudi obvestila svoje zaveznike. Iz Carskega sela je dne 28. novembra našemu vrhovnemu armadnemu vodstvu poslala oklic, ki je naslovljen na ljudstva vseh vojskujočih se držav. V tem oklicu radostno razglša, da je zmagovita revolucija delavcev in kmetov na Ruskem mirovno vprašanje postavila na čelo. Doba birokracije (uradništva) je končana. Vse vlade, vsi sloji, vse stranke vojskujočih se držav se pozivajo, naj kategorično odgovorijo na vprašanje, ali hočejo skupno z vlado boljševikov stopiti v pogajanja o premirju in splošnem miru. Svet ljudskih komisarjev se s tem vprašanjem obrača do vlad zavezniških držav. Svet ljudskih komisarjev se obrača do zavezniških narodov, predvsem do delavcev ter zahteva, da delavske stranke zavezniških držav nemudoma odgovorijo na vprašanje, ali so zadovoljne s tem, da se začnejo mirovna pogajanja. Mir, ki ga ponuja sedanja ruska vlada, naj bo mir narodov, častni, sporazumni mir, ki naj vsakemu narodu zagarantira prostost gospodarskega in kulturnega razvoja. Tajne pogodbe carjeve ne vežejo ruskega ljudstva. Vlada predlaga javno vsem narodom, naj sklenejo novo pogodbo na podlagi sporazuma in skupnega dela. Na rusko ponudbo so oficijelni zastopniki vodilnih slojev zavezniških držav odgovorili s tem, da ne priznajo vlado sveta ljudskih komisarjev. Ruska vlada pa vpraša ljudstva, ali bodo dovolila diplomacije, da se bo pokopala možnost miru, ki jo je odprla ruska revolucija. Proč z zimsko vojno! Mir in bratstvo narodov naj živi! Podpisana sta Lenin in Trockij.

Odgovor avstrijske vlade.

C. in kr. vlada je na brezžično brzojavko, ki je dospela našemu vrhovnemu armadnemu poveljstvu, odgovorila dne 29. novembra naslednje:

Vladi ruske ljudovlade! Vlada Avstro-Ogrske je prejela brzojavko-okrožnico sveta ljudskih komisarjev z dne 28. novembra t. l., v kateri se je izjavila ruska vlada, da je pripravljena pričeti s pogajanjem za sklep premirja in splošne mirovne pogodbe. Za premirje in mirovno pogodbo, ki bi se naj sklenila, od ruske vlade naznanjene črte smernice, o katerih pričakuje vlada ruske ljudovlade protipredlogov, vsebujejo po naziranju avstro-ogrskemu vladi pripravo podlago za začetek teh pogajanj. Vlada Avstro-Ogrske torej izjavlja, da je pripravljena, vstopiti v po ruski vladi predlagana pogajanja za takojšnje premirje in za splošni mir.

C. in kr. minister zunanjih zadev:
Czernin.

Izjava nemškega državnega kancelarja grofa Hertlinga

Državni kancelar grof Hertling je dne 29. novembra v nemškem državnem zboru naznanil, da je ruska vlada poslala vsem vladam in narodom vojskujočih se držav brezžično brzojavko, v kateri se izjavlja za pogajanje o premirju in splošnem miru. Kancelar izjavlja, da so predlogi ruske vlade sprejemljivi in da se na podlagi teh predlogov lahko prične s pogajanjem. Nemška vlada je pripravljena, tako, stopiti v pogajanja, kakor hitro bo ruska vlada

poslala pooblaščenega zastopnika. Kancelar želi, da bi ta prizadevanja dobila trdno podlago in bi nam prinesla mir.

Glede na tiste dežele, ki so bile nekdanj last ruske države, pa so sedaj zasedene od Avstrije in Nemčije, to je glede na Poljsko, Litevsko in Kurlandijo, je v svojem govoru v državnem zboru izjavil kancelar grof Hertling: „Mi spoštujemo pravico samoodločbe narodov, ki prebivajo v teh deželah, in pričakujemo, da si bodo sami izbrali državno obliko, ki je primerna njihovim razmeram. Sicer pa se te reči niso dognane.“

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 29. novembra.

Italijansko bojišče.

Ob reki Brenti in na gori Monte Tomba so bili italijanski napadi odbiti. — Sicer nič novega.

Nemški državni zbor.

V seji nemškega državnega zbora dne 29. novembra se je predstavil zbornici ministrski predsednik grof Hertling. Podal je obnem tudi pregled o trenutnem svetovnem in vojnem položaju. Položaj na bojiščih je ugoden. Trenotni vojni uspehi Angležev in Francozov so ustavljeni. Pričakovati je, da bodo P-čolni v boju proti sovražnim trgovskim ladjam dosegli zaželjeni uspeh. Z Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo hoče Nemčija ostati v trdni zvezi. Cilj te zveze je: uresničenje narodnih idealov, zagotavljanje teritorialnega posestnega stanja in obramba proti sovražnim napadom. Ruska vlada nam je ponudila premirje in mir. O Hertlingovem odgovoru na to ponudbo poročamo na drugem mestu. Drugačen kakor z Rusijo je položaj z Italijo, Francijo in Anglijo. Pozdravlja mirovno pismo sv. Očeta in pravi, da nosijo samo sovražniki odgovornost za nadaljevanje vojne. Državni kancelar je končal: Za nas velja samo geslo: Čakati, vstrlati, vzdržati! — Zbornica je nato v 1. in 2. čifanju sprejela vladno predlogo o najetju 15milijardnega vojnega posojila.

Na prodaj v Mariboru.

Hiša Cesarska ulica št. 4 dvonadstropna, z postanskimi poslopi, dvoriščem in vrtem pripravnega za trgovino z lesom ali vinom. Cena 110.000 K. — Hiša vogel Ed. Schmid-Viktorsgrasse, pripravljena za vsako trgovino. Cena K 55.000. Pojasnila daje gospa M. Kopričnik, Maribor, Badgasse Vila št. 15. 1080

„Prodajalko“
sprejme takoj ali najpozneje z novim letom trgovina R. Brezovnik v Vojsku pri Celju. 1023

Socijalizem

(Dr. Krekov) In Crne bukve kmetškega stanu želi kupiti profesor dr. Oswald v Brezno ob Dravi. 1015

Suhe jedilne gobe, kumno, vinski kamen, melišno moko; sploh vse deželne pridelke kupuje v vsaki množini po najnižjih cenah Jenko Artman, št. Jurij ob južni žel. 1018

Potovalni uradniki se sprejmejo pod ugodnimi pogoji takoj. Glavno zastopstvo piževavstrijske deželne zavarovalnice Maribor, Gosposka ulica 38.

Vsako množino

želoda

kupuje tvrdka Anton Kolenc, Celje, ter preskrbi tudi izvozno dovoljenje. Plača se po maksimalni ceni. 986

Posestvo,

Veliki Hum (Willkommhof) pri Mariboru, postaja Pesnica, se proda na prostovoljni dražbi.

Posestvo obsega 46 ha njiv, travnikov, vinogradov in gozdov ter je popolnoma arondirano. Gradšč je dobro novozidan, poleg so hlevi za govejo živino konje in svinjereje ter druga gospodarska poslopja. Od Maribora je posestvo oddaljeno pol ure z vozom, od postaje Pesnica 5 minut peš.

Prostovoljna dražba posestva se vrši na posestvu Veliki Hum (Willkommhof) dne 4. decembra l. l. ob 10. uri popoldne. Izhitena cena je K 110.000— ter more po dogovoru precejšen del kupnine ostati na posestvu vključen.

Naznanila

za zavarovanje VII. vojnega posojila c. kr. avstr. voj.-vdovskega in sirotinskega sklada se sprejemajo v uradnem poslopiju okrajnega glavarstva v Mariboru, 2. nadstropje, vrata št. 26. — Vodja pisarne: Janez Ev. Wesenjak.

GOSTILNA

pri Vogrincu v Kamnici
pri Mariboru

priporoča svoja pristna, izborna stara
in nova vina iz okolice, sadjevec in
pristno žganje. Izborna kuhinja in
točna postrežba!

Kupim zamaške in steklenice.

KISLO VODO

razpošilja **A. OSET**,
pošta Guštanj, Koroško.

KUPIM

vinske drože ter tropine

v vsaki množini.

Cenj. ponudbe naj se pošiljajo
žganjarni

ROBERT D'EHL. Celje.

Pozor!

Ugodna prilika za nakupovanje za Božič kot
majhne pisalne mize za ženske, omare za knjige
in foteli, rjavi s krasnimi slikami, 2 izrezljani stoj-
ni uri brez kolesja za lovske sobe in obednice. Sa-
lonska omara in omara za knjige, 4 krasno izrez-
ljani fotelji z mizo vred črne barve. Olnata slika
snemanje križa 2 m 8 cm visoka, 2 m široka, sa-
lonska slika s krasnim okvirjem 2 m 40 cm dolga
2 m visoka. Starinska stenska ura, skoro nov stol
za otroke z mizo vred na pregib itd. Prevzemajo
se vsakovrstna okvirja za podobe v oglati, podol-
gasti ali okrogli obliki.

Kiparski mojster

A. Löschnig

Maribor Kaiserstrasse in Wiesengasse na vogalu
pri mestnem pokopališču.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero dopisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnje v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Čevlji

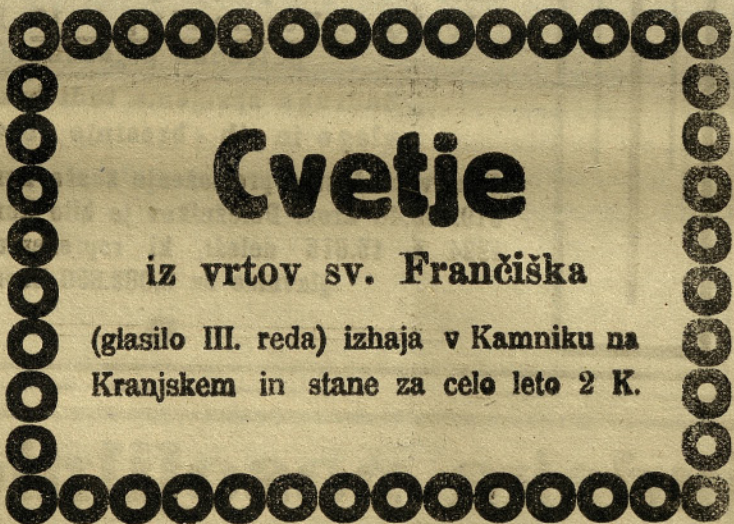
z lesenimi podplati,

najboljše kakevosti, okovani, znotraj obloženi
kežuhevina.

Št. 26—28	K 14.—
„ 29—34	K 17.—
„ 35—38	K 20.—
„ 39—41	K 23.—
„ 42—46	K 26.—

Posiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena.
Poštnina in stroški pošiljanja do 5 kg 1 K 40

M. Schram, Maribor ob D.
GOSPOSKA ULICA.

Cvetje

iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izhaja v Kamniku na
Kranjskem in stane za celo leto 2 K.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltar-
jev, kipov, vojnih spominskih plošč, ka-
kor tudi prenovljenje istih ohranite po
končani vojski našemu slovenskemu
umetniku-podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Brinje

za kuhanje žganja oddaja
v večjih in manjših množinah
tvrdka **IVAN JELAČIN.**

LJUBLJANA, Emonska cesta 2.

Po težkem trpljenju je danes zju-
traj ob 1/4 na dve odšla k Vsemogoč-
nemu po plačilo naša ljuba teta, gospa

Roza Spindler,

vdova c. kr. zemlj. knjigovodje.

Nje truplo bo položeno k počitku
na tukajšnjem pokopališču, njena blaga
duša pa bodi vsem znancem priporo-
čena v pobožen spomin.

Sv. Jurij ob Pesnici,
dne 26. novembra 1917.

Fr. Spindler,
župnik.

Martin Spindler,
c. kr. fin. tajnik v Ljubljani.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzljavi naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

Prejemajo vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor:

časne knjige, brošure, stenske in druge koledarje.
Za vsa župnijske uradne spovedne in misijonske listke s črtnim, ročnim ali
modrim tiskom, uradne savitke s natisom glave ter razne ornamentalne zapise
za glavne občinske, župne in druge uradne savitke, oznake, na-
pisne, razpisne, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in
trgovce: pisma, savitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, da-
pljenje, uslovnice, letake in lepake s črtnim in drugobarmim tiskom.
Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in spre-
jemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene snanke, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta števil. 5

priporoča svoje veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, črtilov
na peresnike, ravnalnikov, radirk, kamenskih, tablic, črtil, savitkov (bar-
vutih in belih, v vseh velikostih), trgovske knjige, notiser, pisarnice,
papirja v mapah in škatljah, razglednice, itd. — Svete podobe (male, vi-
like in stenske), razpisne vseh velikosti, molitveniki, molaki, svetinje,
škapulirji. — Črtabljice za uradne in dr. — Postrežba točna in solidna.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

vsake urade, vsak petek in vsak sobotni dan od 8.
ure in vsake nedelje od 8. do pol 10. ure do-
vaja se in izplačuje se redno samo ob uradnih
dnevih. Posojila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

zahajajo v minoritskem samostanu v Ptujju.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 %, od 1. in 16. v mesecu po vložitvi in do
15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se
koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glav-
nici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne
knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem
obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri
tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštne-hranilne po-
loznice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in
po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zlatne
listine in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

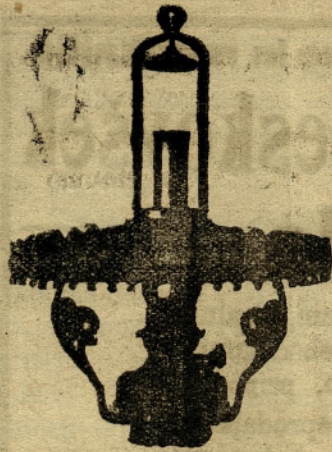
Prevzemajo se dolгови pri drugih zavodih in
prošnje na sodnijo za vknjižbo in izdajo vknjižbe.
Posojilnica brezplačno, stranka plača samo
posojilnino.

Gostilna

Alojzija Weber

Kamnici pri Mariboru

priporoča svoja izvrstna nova in stara vina, sadjevec, mrzla in topla jedila v vsakem času v veliki izberi. Cene zmerne, postrežba točna!

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za sode. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

SUHE GOBE (JURČKE)

kupuje v vsaki množini in po najvišjih cenah

M. RANT, KRANJ,

največja eksportna tvrdka suhih gob.

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.

VINA bela, rdeča in črna (dalmatinska) od 56 l naprej

po povzetju prodaja in razpošilja tvrdka **F. CVITANIC** vdova **V MARIBORU,**

Šolska ulica št. 5.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrirano združeno z omolenim jamstvom.

Davoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zeznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 %.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

Dekla

se sprejme v župnišču v zdravem, gorakem kraju. Poleg priprave kuhinje mora znati samostojno voditi majhno gospodarstvo in se razumeti na živino in minjerejo. Plaša po dogovoru. Nastop lahko takoj. Kje — pove in prijavnosti npravnistvo „Straža“. Znamka za odgovor. 134

Uboga bolehnata mati

želi dati svoja dva otroka dve deklici, ena je stara 9 let, druga pa 1 mesec, takim ljudem, kateri bi jih vzeli za svojo. Vpraša se Maribor, Landwehrstrasse 5. 136

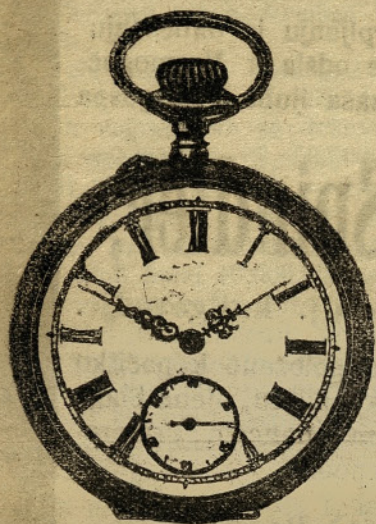
Stare cape in cunj

kupuje po najvišjih cenah vsake množine Janko Artman Sv. Jur ob juž. žel. 138

GOBE

lepo posušene kupim tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti imam hme gobe, ki so jih pripravili v našem tiskarstvu. Prosim sušiti in ponuditi samo take vrste gobe, ki jih poznate kot kaviar. — Rudolf Starovški, eksport gob v Konjicah Štajersko. 141

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Za vsako uro se jamči

Precizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterne

Ogala: Za kratkovidne nova, sholjšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2 %, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se poštno hranilno položnico (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti poplarni varnosti po 5 1/2 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2 %, in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prejane za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

po vsaki uri in četrti od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrirano združeno z neom. zavozo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4 %.

Za nalaganje denarja po pošti se na razpola gopolnize c. kr. poštno hranilnice na Dunaju št. 93.465.

Rentni davek plačuje zadruga sama

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastave pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljknižno izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Bell vol“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.